

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 633. Usque Ad Annum 726

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1760

VD18 90117840

§. 28. Marculfi Formulæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66082](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66082)

diu noctuque celebrare, eo modo, quo Sæculum VII
A. C. 658.
 tempore Dagoberti Regis fuit instituta, & in Monasterio Agaliensi ad S. Mauri- Sup. Lib.
XXXVIII.
 tium peragitur. Huic Privilegio sub- §. 15.
 scripsit Rex, Beroaldus ejus Referenda-
 rius seu Cancellarius, & viginti quatuor
 Episcopi, quos inter nobis magis noti
 sunt sequentes, Aunemundus Lugdunen-
 sis, Chaoaldus Viennensis, Rauracus Ni-
 vernensis, Etherius Embrodunensis, S. E-
 ligius Noviodunensis, Rigobertus Turo-
 nensis, S. Landrinus Parisiensis, Wulfo-
 landus Bituricensis, Palladius Antissio-
 dorensis, Clarus Gratianopolitanus, Ar-
 mentarius Senonensis. Tum visuntur
 nomina multorum Optimatum, & Mini-
 strorum Regis, quos inter est Ebroinus
 postea Palatii Magister. Dies appositus
 est Clicovii decimo Cal. Jul. anno Clodo-
 vei regnantis sexto, id est, vigesimo se-
 cundo Jun. anno 653. Ex his dispicitur, Tom. VI.
Conc. p. 489.
 magnum numerum Episcoporum & O-
 ptimatum ex toto Regno adfuisse; hinc
 etiam Conventus iste Conciliis accense-
 tur.

§. XXVIII.

Marculsi Formulæ.

Concordia hujus Privilegii cum illo,
 quod Marculfus refert, confirmat
 communem opinionem existimantium,
 eum illa ætate extitisse, & Episcopum
 Lan-

R 5 Lan-

Sæculum VII Landrinum, cui Librum suum inscripsit,
 A. C. 658. fuisse Parisiensem. Marculfus, Mona-
 chus septuagenario major, jussu hujus E-
 piscopi Collectionem Actorum frequen-
 tissimorum pro more loci, ubi commora-
 batur, concinnavit, easque Formulas in
 duos Libros divisit. Liber primus po-
 tissimum Chartas Regias, nempe Acta
 quæ e Palatio proficiscebantur, & alter
 Acta inter privatos in qualibet Regione,
 quæ tunc temporis dicebantur *Charta*
Pagenses, complectitur. Ex hac Colle-
 ctione multa de Antiquitatibus Ecclesia-
 sticis licet discere.

*Præf. Mar-
 culf.*

In Formula prima refertur Privile-
 gium cuidam Monasterio ab Episcopo
 Dioecesano datum, secundum exemplum
 Privilegiorum Lerinensium, Agalien-
 sium, Luxoviensium, & multorum alio-
 rum Monasteriorum in Franciæ Regno
 positorum. Episcopus promittit, se Mo-
 nachos ordinaturum, quos Abbas & Con-
 gregatio sibi præsentaverint, ut functio-
 nes Ordinis intra Monasterium exer-
 ceant. Item se Altare benedicturum,
 & Monachis S. Chrisma, si petierint, mis-
 surum. Abbatem se iis daturum, quem
 elegerint; & gratis omnia. Episcopus,
 Archidiaconi, & ceteri Ecclesiæ Procu-
 ratores nullam aliam potestatem in Mo-
 nasterium, & in Bona ad illud pertinen-
 tia, mobilia vel immobilia, aut in Obla-
 tiones

tiones Altaris habeant. Episcopus non nisi ad orandum ab Abbate & Monachis rogatus Monasterium ingrediatur, & completis Sanctis Mysteriis simplici Benedictione (id est frugali convivio) contentus recedat, ne Monachorum quietem turbet. Monachos secundum Regulam Abbas corripiat, si possit; si non possit, Episcopus provideat. In hoc Privilegio in pœnam transgressorum Excommunicatio trium annorum statuitur, eique multi Episcopi subscribere debebant. Ceterum ejusdem Privilegii finis fuit, potius Monachos a malorum Episcoporum vexationibus liberare, quam eos bonorum Jurisdictioni subtrahere; at nihilominus hæc ejusmodi Exemptionum origo est.

Sæculum VII
A. C. 658.

v. Coint. an.
652. n. 38.
Etc.

Exemptionem Monasterii Lerinensis occasione tertii Concilii Arelatensis, in quo fuit confirmata, supra memoravi. Privilegium Agaliense non videtur esse certo authenticum, & Luxoviense hodie desideratur. S. Bertulfus tertius Abbas Bobiensis ab Honorio Papa Privilegium pro suo Monasterio obtinuit hunc in finem, inquit Jonas, ne quis Episcopus in eo dominari posset. Post Privilegium Episcopi Marculus posuit Regis Confirmationem, qua potissimum prohibetur, ne quis Bona Monasterii invadat, sicut in Charta Clodovei II. S. Dio-

Sup. Lib.
XXXIX.
§. 19.
Gall. Chr.
tom. 4.
Marculus.
vit. S. Bert.
n. 7. t. 2.
Aff. Ben.
p. 161.

Sæculum VII S. Dionysio oblata vidimus. In Formu-
 A. C. 658. la tertia Rex alicui Ecclesiæ immunita-
 tem concedit. Omnibus Judicibus pro-
 hibetur, ne locum quemcunque ad Di-
 tionem hujus Ecclesiæ pertinentem in-
 grediantur, ut ibi Partes litigantes au-
 diant, aut pecunias mulctæ nomine exi-
 gant. Non habeant jus petendi diver-
 forium, vel alimenta. Nihil denique ab
 illorum fundorum Colonis tanquam sibi
 debitum extorqueant, sed hæc omnia
 jura Rex Ecclesiæ donat.

v. Privil. to.
 4. Ital. Sacr.
 Lib. 1.

c. 2.

c. 3.

In his Formulis Acta tria occurrunt,
 ad Ordinationem Episcoporum perti-
 nentia. Primo legitur Mandatum seu
 Præceptum, ita enim vocabatur, quo Rex
 Metropolitæ denunciabat, se, postquam
 percepisset, hunc vel illum Episcopum
 obiisse, ex consilio Episcoporum & Opti-
 matum decrevisse, Defuncto hunc vel
 istum Successorem dare. Itaque, sub-
 jungitur, *præcipimus tibi, ut cum aliis
 Episcopis, quibus Epistolæ nostræ red-
 ditæ fuerint, hunc secundum Canones
 consecres.* Sequitur alia Epistola, quæ
 ad aliquem Episcopum illius Provinciæ
 data videtur. Tandem adjecta est Epi-
 stola supplex Civium Urbis Episcopa-
 lis, in qua a Rege petunt, ut sibi Virum
 hunc, cujus probitas ipsis perspecta est,
 Episcopum det. Unde videmus, ele-
 ctionem vel saltem consensum populi
 fuisse

fuisse expectatum; duo præcedentia ve-
ro explicari possunt de Regis consensu,
si quis ea Synodo Parisiensi sub S. Ger-
mano celebratæ, & tot aliis, in quibus E-
lectionum libertati consulitur, concilia-
re velit; vel dicendum erit, has Formu-
las non tam ea quæ juris, quam quæ fa-
cti essent, & quorum usus etiam contra
Canones vigeat, referre.

Id quoque in Marculfi libris legimus,
homini libero necessariam fuisse Regis
licentiam ad suscipiendos ordines, quod
etiam in Concilio Aurelianensi primo
statutum. Nec solum requiritur, ut sit
liber, sed etiam ne in Commentarium
seu Indicem publicum illorum relatus
sit, qui ad reddendum Censum obliga-
bantur; tunc demum ei facultas datur,
sibi capillos abscindendi, ut huic Eccle-
siæ vel Monasterio serviat. Episcopus
accusatus, quod res alienas retineat, a
Rege jubetur restituere, aut sive per se
sive per Legatum venire & Rege præ-
sente causam dicere. Si eadem querela
contra Abbatem vel Clericum movea-
tur, Rex Episcopo præcipit, ut eum ad
comparendum & rationem in Regia red-
dendam compellat.

Marito & Uxori, qui agrum Ecclesiæ
donaverant, Episcopus Usumfructum
concedit, & etiam illi parti quæ una de-
functæ superstes fuerit. Hæc postulatio
Pre-

Sæculum VII
A.C. 658.

Sup. Lib.

XXXIII.

§. 58.

c. 19.

Conc. Aurel.

i. c. 6. Sup.

L. XXXI.

§. 8.

Formulæ

Marculfi.

c. 26.

c. 27.

Lib. II. c. 5.

§. 40.

Sæculum VII *Præcaria & Concessio Episcopi Præcaria*
 A.C. 658. *ria* dicebatur, & debebat de quinquen-
 nio in quinquennium renovari.

c.37.38.

Donationes Ecclesiis factæ, sicut a-
 liæ, insinuandæ erant, & hujus insinua-
 tionis Formulam secundum Legem Ro-
 manam hic legimus. Mos erat, ut E-
 piscopi in præcipuis Festis, qualia sunt
 Pascha & Dies Domini Natalis, aliis E-
 piscopis, Regibus, aut amicis suis Eulo-

c.42.43.44.
 45.

gias, nempe panem a se benedictum aut
 aliud munusculum, mitterent, & hic
 Marculfus formulam Epistolarum, quæ
 addebantur, refert. Tandem leguntur

c.46.47.49.
 50.51.

etiam exempla litterarum commendati-
 tiarum, quas Episcopi illis dare solebant,
 quos in locum valde remotum mittebant,
 item Romam vel alio peregrinaturis.

c.48.

Juncta est Epistola commendatitia ad
 Abbatem, si quis in ejus Monasterium su-
 scipi exoptaret. Hæc mihi in Formulis
 Marculfi memoratu digna visa fuere, &
 ex hoc exemplo observo, jam exinde Mo-
 nachos ad negotia temporalia fuisse ad-
 hibitos, saltem ad describenda Acta, nam
 pleræque istarum Formularum ad res sæ-
 culares spectant. Ideo scilicet Mona-
 chorum opera erat necessaria, quod ejus-
 modi obsequia ab ignorantia Laicorum,
 quorum plerique vel Barbari erant vel
 Servi, expectari non possent. Ex eo
 tempore nimirum circa annum 660. ma-

gnus

gnus tepor in Ecclesias Franciæ irrepfit; Sæculum VII
 quippe per annos plusquam octoginta A. C. 658.
 nullum ferme Concilium celebratum, Epist. Bonif.
 & Archiepiscopi non eo, quo par fuisset, ad Zach. c. 2.
 fervore, ad conservandam & removen- to. 6. conc. p.
 dam Disciplinam sua Auctoritate usi 1495.
 sunt.

§. XXIX.

S. Batildis.

Cum Clodoveus II. Rex Francorum tres
 filios parvulos Clotarium, Childeri-
 cum, & Theodoricum reliquisset, Franci
 Clotarium, natu majorem, Regem salu-
 tarunt; Batildis vero Regina Mater Re- Fredeg.
 rum habenas capessens Erchinoaldum Cont. I. n. 92.
 Magistrum Palatii & quosdam alios Epis- vit. S. Bat.
 copos, quos inter S. Eligius, S. Audoë- to. 2. Act.
 nus, S. Leodegarius Augustodunensis, & Ben. p. 775.
 Crodebertus Parisiensis numerabantur,
 ad Consilium adhibuit.

Batildis, seu, ut tunc vocabatur, Bal-
 dechildis, olim in Francia tanquam man-
 cipium, etsi ex Regali genere apud An-
 glo-Saxones nata esset, venundata, us-
 que adeo Erchinoaldo Domino suo pla-
 cuit, ut eam in triclinio sibi ministrare,
 & bibituro poculum propinare jufferit.
 Uxore deinde defuncta, Batildem secun-
 do conjugio sibi jungere volebat; at illa
 solertissime sese occultans elusit aman-
 tem. Postquam Regi nupsit, & hono-
 ribus